

nostna in si jo je razlagal ob raznih spominih drugače. Vsa tolmačenja so se stekala krog enega sklepa: Bi te znal ugrizniti radi nepazljivosti kak stekel pes in sam bi pobesnel v strašni steklini. Misli grozne smrti se ni mogel znebiti, pa naj se je še tako trudil da bi zatrl v sebi prepričanje, da je ciganska prerokba le par praznih besed za nagrado enega groša. Z leti je rastla Aleševa bojazen in tolikokrat so ga zasledovale zle misli po cele dneve in mu kradle še nočni počitek. Vsacega je resno svaril pred ciganskim vedeževanjem, ki rodi na ta ali oni način zlo in neprijetno zasledovanje po nekako prirojeni plašljivosti.

Naravnost strah pred pasjo zalego se je v Robniku ukoreninil tako globoko in sigurno, da si je izprosil pri znanu mladega psa velike mesarske pasme. Odgojil ga je tako, da mu je bil zvest ter ga spremljal povsod, kamor je šel. Žival ni pustila, da bi se bil kak kužek le samo obregnul ob gospodarja, kaj šele, da bi ga bil povohal ali celo ugriznil. Veliki »bundaš« je bil Robniku vse in edina tolažba, da je ribniška ciganka lagala, ko ga je za celo življenje posvarila pred psom, ki bi naj bil njegova predčasna poguba.

V že povojnem času je bil Aleš bolj v letih, a je še kolinil po Pohorju, ker mu je bilo opravilo v zabavo in mu je kratilo zimske dneve in dolge večere.

K Hojnikovim nad Limbušem je prišel na furež vedno popoldne. Pred njegovim prihodom so opravili domači vse priprave, da je bila svinja do noči zaklana, oharana, iztrebljena in obešena. Pustili so jo na klinih v zidani pivnici, da sta se meso in špeh preko noči zvisela in je bilo drugo predpoldne lažje z mesenimi klobasami. Opoldne drugega dne je že bil mesar pri Hojnikovih na obilnem obedu in jo je rezal po kosilu še višje k Praterju, kjer je opravil kolone po istem časovnem redu kakor pri spodnjem prijatelju.

Hojnik in Prater sta bila imovita gruntarja, sta zredila vsako zimo več

prav debelih furežev in pri boljših ljudeh je treba več pazljivosti nego pri kakem nemaniču.

Pred tremi leti je kolinil Robnik pred božičnimi prazniki pri Hojniku prašiča, da mu ni pomnil para, odkar je mesaril. So pa tudi priredili svinjski smrti na čast celo gostijo, ko je visel ogromni prašič v kleti poleg hiše v napol razdelanem stanju.

Alešev bundaš je še opravljal to nalogo, da je stražil obešene kolone z vso zanesljivo čuječnostjo celo noč do ranega jutra pred mačkami in drugimi vsiljivimi radovedneži. Sam se ne bi bil dotaknil nepozvan svinjskega mesa, rajši bi bil poginil od lakote.

Že omenjenega dne je bil skrbni bundaš stražar Hojnikovemu prašiču, ko so se gostili povabljeni v zakurjeni izbi in se odpravili bolj pozno k počitku.

Drugo jutro je oznanila dekla, ki je vstala zgodaj in krmila svinje, da visi prašič v kleti, pač pa ni psa nikjer.

Mesarja je oplazila skrb. Skočil je v hlače ter škornje in se odpravil z nožem v roki, da razreže v jutrajni pol temi meso za klobase ter za v dim.

Res — psa čuvaja ni bilo pred kletjo. V pivnici ni bilo na prvi pogled nič sumljivega. In vendar — Aleš je tipal in tipal po prašiču od zgoraj navzdol in narobe... S fureža je bil izginil špeh in je viselo le še meso s kostmi...

Zasadil je oko v meglenem svitu v svinčeta, ki je bilo dokaj prekratko in preozko za sinočnejši furež. Stopil je nekoliko proč in potegnil z roko navzdol po nečem, kar je viselo na dolgo s tretjega klina. Kakor bi nehote prijel za kačo, je odskočil se prestrašil, da se je stresel... Iz rok mu je padel dolgi mesarski nož in se mu zapil v stopalo skoz in skoz! Nožnega zabodljaja trenutno niti ni čutil, ker je bil otipal kosmato kožo, ki vendar ni bila prašičja, ker so furež oharali s kropom, ne pa odrli.

Predno si je potegnil nož iz noge, je že znal, pri čem da je. Ona stara, copr-

niško razkuštrana ciganka mu je stopila pred oči in mu zapretila ponovno: »Vi mož, vam ne rečem za v naprej nič drugega kakor: Varujte se psa!« Pre-roško pred leti in leti čitano z njegove dlani se je uresničilo to popolnoč.

Neznani lopovi so na nepojasnen način ubili čuvaja bundaša, ga deli iz kože, obesili njegove posmrtno ostanke v klet in odšli bogzna kam z največjim furežem na Pohorju od Limbuša do Ruš.

Ženske so jokale na glas, ko so zve-dele novico o izginulih kolinah, gospodar je klel, Aleša je začela mrcvariti vročica, ker se je razpletal vozec ciganske prerokbe.

Do danes je ostalo prikrito, kdo je bil ponočni ubijalec Robnikovega bundaša in tat ogromnega Hojnikovega prašiča.

In kako je bilo z nesrečnim Alešem?

Z lastnim nožem prebodeno stopalo mu je oteklo še predpoldne po nesreči, da so ga morali odnesti s hriba na dom in poklicati ruškega zdravnika. Ta je ugotovil z vso silo napredujoče zastrupljenje krvi in prevoz v bolnico. — Vsi zdravniški ukrepi, da bi oteli priljubljenemu Pohorcu življenje, so bili zaman! Umrl je v zavesti, da so bila brez-uspešna njegova dolgoletna prizadevanja, da bi izbegnil uresničenju ciganske prerokovanja.

Za „Naš dom“ in „Nedeljo“!

Fantje in dekleta: Na delo za »Naš dom«.

»Naš dom« postaja vodilno glasilo slovenske kmečke mladine. Da se bo pa mogel list izpostavljati ter še v večji meri kakor doslej posvečati pažnjo izobrazbi in vzgoji naše kmečke mladine, je potrebno, da požrtvovalni naročniki, sotrudniki in čitatelji razširjate ta mladinski list med svojimi tovariši in tovarišicami. Nadalje: Kdor še ni poravnal naročnine za nazaj, naj to

Kogar sreča išče...

Po sklepu miru ob končani svetovni vojni se je toliko in toliko Nemcev zavedalo prav dobro, kako težko bo izpolniti mirovne pogoje. V skladnico vojnih odškodnin ne bo plačevala le država kot taka, ampak vsak količkaj delazmožen posameznik. Baš radi bojazni pred plačevanjem vojne odškodnine je zapustilo zelo veliko mladih Nemcev iz vseh slojev domovino in se razkropilo s trebuhom za kruhom po ljubem — širnem svetu. Mnogo nemških izseljencev je ubralo pot preko Oceana v Mehiko kljub vedni revoluciji in nemirom, ki so strašili leta in leta po vojni po mehiških mestih in podeželskih pokrajinah. Nemška motorna ladja »Rio Bravo« je prevažala potnike med nemško luko Hamburg in Mehiko.

Na omenjeno ladjo se je ukrvalo necega dne v delavski razred več Berlinčanov in med temi je bil tudi ključavničar in mehanik Paul Ehm-

ke. Pripovedoval je študiranim in priprostim izseljencem, da se ne boji nič razburkane Mehike. Kot izučen ključavničar bo delal pri strojih v rudokopih, ali pri vrtanju za petrolejem, na kavi-nih plantažah, pri avtomobilih itd. Ker se pa Mehikanci koljejo ter med seboj streljajo, jim bo lahko na razpolago pri popravljanju pušk ter strojnic, ker je bil zaposlen nekaj časa v službi pomočnika pri prodajalcu strelnega orožja.

Kadar je imel podjetni mehanik količkaj po drugih nemotenega časa, je vzel v roke slovnico in se pridno učil španščine. Radi razgrebanja po španskih samostalnikih ter glagolih so mu dali sopotniki na ladji ime »Don Pablo«.

Na takozvanem solnčnem krovu so moški potniki dnevno telovadili in občo pozornost je vzbujal mladi Berlinčan. Bil je izredno lepo vitkega telesa, močan in eden najbolj spretnih telovadcev. Na mlade moške so radovedno lukale izpred kabin I. razreda bogatašnje.

Necega popoldne zapusti hodnik I. razreda krasno oblečena dama, se približa od vseh občudovanemu Berlinčanu in mu seže v roko kot starem znancu. Zapletla sta se v daljši pogovor in zvečer je pripovedoval Paul tovarišem, da je elegantna in lepa Elza čisto navadno berlinsko de-

Stric Janko, ki je bil mornar in je rad žvečil tobak, je prišel na dopust. Mali Mirko ga ogleduje in reče: »Stric, čemu pa čokolado vedno ven pljuješ?«
Roko je dvignil. Oče svojemu sinčku: »Ali si danes v šoli katerikoli vzdignil roko?« Sinček: »Da, oče, pri prirodoispu.« — »Pri katerem vprašanju?«
»Učitelj je vprašal, kdo mu hoče prinesiti prihodnjice bolno, da bi jo opazovali skozi povečevalno steklo.«

Zgornja Bistrica pri Slov. Bistrici. V nedeljo dne 15. decembra smo spremili k večnemu počitku našega priljubljenega sosedu Franca Gunčar, ki je umrl v najlepši dobi svojega življenja, star komaj 48 let. Velicasten pogreb, kakršnih je malo med nami, je pokazal, kako priljubljen in spoštovan je bil. Udeležila so se ga tudi gasilna društva iz Slov. Bistrice, Zgornje in Spodnje Polskave in Frama kakor tudi množica občinstva iz Slovenske Bistrice ter polnoštevilno vsi občani iz domače vasi. Pokojni je deloval v prid občine dolga leta kot občinski svetovalec, več let županoval tukajšnji občini. Bil je tudi načelnik in ustanovnik tukajšnjega gasilnega društva in odlikovan z zlato kolajno. V svetovni vojni se je bojeval kot narednik pri artileriji pri Dardanelah. Njegov stric preč. gospod župnik Jos. Gunčar mu je blagoslovil njegov grob. Tovaršiš gospod Podhraški se je z ginitivimi besedami poslovlil od pokojnega. Godba gasilnega mu je zasvirala žalostinko. Zgubili smo z njim dobrega in vzornega občana, sosedu in tovariša, rodbina pa predobrega očeta. Vsem udeležencem pogreba izražamo iskreno zahvalo. Bodi mu zemljica lahka. Njegovi rodbini pa prisrčno sožalje!

Špitališ pri Konjicah. Po daljšem odmoru nastopi zopet tukajšnje katoliško izobraževalno društvo v nedeljo po novem letu, dne 5. januarja 1930 s krasno ljudsko igro v petih dejanjih »Mala pevka«. Prijatelji lepe pesmi od blizu in daleč vladno vabljeni!

Krčevina pri Ptuj. Na novo leto se otvori pri nas nova gostilna. Ker poznamo gostilničarja gospoda Ovetko kot dobrega krčmarskega moža, vemo, da ta gostilna ne bo kraju v zlo, zato jo občinstvu priporočamo.

Negova. Skoraj neverjetna novica nas je presunila. G. Peter Sernec je umrl, kap ga je zadela 12. decembra v 62. letu starosti. Pokojni je bil skoro vse življenje skoro brez jeze, globoko veren in šaljive narave. Kdorkoli je bil s njim v pogovoru, se mu je naravnost prikupil. Pred vojno je bil večletni župan občine Ivačinci. Daleč naokoli je bil dobro znana oseba, kar je tudi pokazal njegov pogreb. Na stotine ljudi je korakalo za njegovo krsto. Pri grobu je bilo pretresljivo, ker se jokali žena in njegovih deset odraslih otrok, vnuki in vnukinje. Mislim, da ni bilo očesa brez solz. Bodi ti, dragi, zemljica lahka. Ostalim pa naše sožalje!

Svetinja. Tudi mi Svetinčani nismo prav zadnji. V nedeljo dne 8. decembra smo prav

žostojno proslavili praznik Brezmadežne. Pri sveti maši je sviral orkester. Kaj takega pa še ni bilo pri nas. In lepo je bilo, to moramo trditi tudi oni, ki nimamo bogve kako muzikalčnih ušes. Pri Brezmadežni je zadonel pod cerkvenim obokom prijeten bariton-solo, ki ga je pel g. G. Rakuša, bivši gojenec ljubljanskega konservatorija, vsem so drhteli ljubki zvočki prve violine, kateri so odgovarjali ubrano drugi instrumenti. Takrat so se marsikateri roke trdnje oklenile rožnega venca in srce je poslalo s pevci vred mogočen slavošpev — Brezmadežni. Prav dopadlo se je faranom, ko smo videli tudi naše učitelstvo zastopano pri orkestru. Omeniti moram pohvalno tudi pevski zbor, ki se je, kakor je bilo videti, prav potrudil. Mlademu, nadarjenemu g. organistu pa ključemo: Le tako naprej!

Noriški vrh pri Kapeli. Tukaj je umrl Anton Bratkovič, mali popestnik, nečak č. gosp. Antona Bratkoviča, kaplana pri Mali Nedelji. Na karminah so pogrebi nabrali — razen za svete maše, kakor je ob takih prilikah v tukajšnjih krajih lepa navada — tudi še za novo bogoslovnico 51 dinarjev. Vsem darovalcem ljubi Bog povrni! Blagi pokojnik pa naj v miru počiva!

Sv. Marjeta nižje Ptuj. Proslava kraljevega rojstnega dne je bila tokrat združena z božičnim obdarovanjem revne šolske mladine. Po sveti maši se je zbrala vsa šolska mladež v okrašenem razredu, kjer je odigrala malo božično silko. Po mišni igrici pa je bila vsa šolska mladina obdarovana s pecivom in šolskimi potrebščinami. 56 najubožnejših pa je dobilo čevlje, obleko, perilo in drugo. To so vam bili veseli. Jasni in razsvetljeni so bili njihovi zadovoljstva vriskajoči obrazi. Misel in pobudo božični pa je dal tukajšnji učiteljski zbor, ki je s pomočjo mnogih drugih dobrotnikov lahko izvedel to človečansko delo. Priznanje! Vsem, ki so pripomogli k uspehu, pa najtoplejša hvala! Za vse pa velja: »Kadar si utrgaš od svojih ust, kadar si dobiš kos kruha s lačnim — si veliki! Tokrat je bil dan kraljevega rojstva res dan slabotnih, nabogljenih sirot — male deca, ki je našla mnogo, mnogo razumevanja, ko je plašno in s težino solze potrkala na dobra in plemenita srca...

Ormož. G. sreski načelnik v Ptuj je izdal za celi ptujski okraj veljavno naredbo, v kateri povdarja: 1. Vsako nespodobno obnašanje, govorjenje ali preklinjanje na javnem prostoru je strogo prepovedano. 2. Prepovedano je postajanje ljudstva na prostoru pred cerkvijo ob času, ko se služi cerkveno opravilo. 3. Prestopki teh odredb se bodo kaznovali s globo

še tako velikega pranja, kajti Schichtov RADION bo namesto Vas oskrbel polovico dela. Način je zelo enostaven in udoben:

1. Običajno namakanje preko noči.
2. Raztopiti Schichtov RADION v mrzli vodi in perilo 20 minut prekuhati.
3. Perilo najprvo v topli, nato večkrat v mrzli vodi dobro izplekniti.

Poskusite samo enkrat in uverili se bode, da Vam nobena stvar ne pripomore do tako lepega perila kot

do 500 Din, odnosno s zaporom do 10 Dni. 4. V vseh gostilnah in kavarnah morajo lastniki, oziroma poslovojdje nabiti na splošno vidnih mestih listke ali desčice z napisom: »Ne preklinjaj! Ne govori nespodobno!« — Vsi dobro misleči ljudje s veseljem pozdravljajo to še davno potrebno naredbo. Saj je preklinjanje in najhujšega bogokletja in nesramnega govorjenja povsod preveč. Tudi imajo posebni mladi ljudje kaj grdo navado, da postajajo iz postopajo sunaj cerkve med službo božjo. Želimo le, da bi se povsod in od vseh te odredbe držale in izvrševale. K temu niso poklicani samo javni čuvarji naredb in zakonov, ampak vsi pošteni ljudje.

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Predgovor.

In ti, moj rod? Kjer sodijo usode,
Narodov se, tam glas se tvoj ne čuje.
Kdaj ti ponosno vodil boš narode,
Kdaj pride doba, da Slovan kraljuje?
Stritar.

Položaj slovanskih narodov na jugu že od časa, kar so se naselili v teh krajih, ni bil ravno najsijajnejši. Bila je sicer kratka doba, ko so bili svobodni in so imeli svoje kralje. A od vseh strani so prežali sovražniki na nje, ki so si hoteli podjarmiti te narode. Najhujši so bili od ene strani Turki, ki so pritiskali z vedno večjo silo na jugoslovanske narode ter jih imeli zaslužnjene več stoletij. Od druge strani pa se je razširjala moč Avstrije vedno bolj in kar ni prišlo pod turški jarem, je zgubilo svojo samostojnost pod avstrijskim orlom, ki je razprostil v znamenju nemškega duha vedno dalje svoje peruti.

1 Ti narodi, katerim še ni zamrl čut, da so bili nekdanj svobodni, pod svobodnim solncem, so prenašali svojo usodo le z veliko bridkostjo; ni tedaj čuda, da so se četudi v težkih okovih skušali otrestiti jarma tuje vlade, da bi prišli zopet do svoje svobode.

Tak pojav je tudi zarota Zrinjskega Frankopana in drugih zaveznikov, ki se je v svetovni in krajevni zgodovini obširno opisovala in se seve tudi različno presojala, večinoma pa s stališča, ki ga je zavzemala v tedanjem času avstrijska vlada napram tem možem, vsled česar je tudi ni osvetlila v luči prave zgodovinske resnice in nepristranosti, kar je ravno za zgodovinarja neobhodno potreben pogoj.

Založba Zrinjski-Frankopan ni nič drugega kakor odpor zoper brezobzirno nadvlado tujerodnih gospodov v prilog samostojnosti ogrske in hrvatske države, ki sta imeli neizpodbitno pravico do samouprave.

Odkar so Turki leta 1450. zavzeli Carigrad, je stala vsa Evropa zoper dednega sovražnika krščanskega imena. Glavni namen Turkov je bil, da si osvoje vse narode, zato so se tudi vmešavali v vse zadeve sosednih držav.

Naravno je bilo, da so nastali boji, ki so pri-

SVETOG

cerkvene vseh velikosti, navedene, voščene la, ita in ita, silikane —
KADILLO po najugodnejših cenah
kupite v TISKARNI SV. CIRILA V
MARIBORU, KOROŠKA CESTA 3.

Ormož. Po polletnem, mučnem bolehanju je umrl v starosti 83 let dr. Alojzij Heiss, tukajšnji masni in okrožni zdravnik, od leta 1897 do 1919 tudi ordinarij bolnice križniškega reda. Pokojni je bil daleč okrog priznan in iskan zdravnik, ki je pod navidezno hrapavo skorjo skrival dobro in usmiljeno srce do bolnikov. Koliko dobrega je storil in koliko revev je zastopal ali le za neznatno plačilo zdravil, ve samo Bog. Saj je bil dr. Heiss nad 50 let zdravnik in še le nekaj tednov pred smrtjo je moral popolnoma pustiti toli priljubljen zdravniški posel. Če se je v boleznih le količkaj njegovo stanje zboljšalo, je vstal in vršil svojo dolžnost. Kot veren, prepričan in praktičen kristjan se je skrbno pripravljaj na smrt. — Spreved je ob asistenci 5 duhovnikov vodil preč. g. p. prior in deželni komtur Učak iz Ljubljane. Pogreba se je udeležilo izredno veliko ljudstva iz mesta in okolice. Ob odprtem grobu sta se poslovila od pokojnika g. prior,

ki je povdarjal njegovo vzgledno versko življenje in g. okrožni zdravnik in vodja bolnice dr. Hrovat, ki je opisal pokojnikovo vestnost in požrtvovalnost v zdravniški službi.

Laško. V nedeljo, dne 15. decembra po poznem svetem opravilu je priredil g. gozdni referent inž. Cerjak iz Krškega v hotelu Savinja predavanje o gozdarstvu. V dvorani se je zbralo precejšnje število kmetijskih posestnikov, ki so pazljivo sledili govoru. Gozdarstvo je važna kmetijska panoga v našem okraju, kjer so velikanski kompleksni zemlje, ki so nesposobni za vsako drugo rastlinstvo. Zato je gotovo potrebno, da se naš kmet tudi bolj briga za svoje gozdove s pravilnim zasajanjem in čiščenjem, in ne samo s sekiro in prekomernim izsekavanjem. Ljubezen, ki so jo gojili naši očetje in pradedje do gozdov, gojimo tudi mi. Saj so gozdovi kras kmetijskih posestev, kakor tudi panoga, ki je rešela marsikatero kmeto propada.

okoli mrliča. Oni, ki so se namenili udeležiti pogrebne slavnosti, toda so dospeli »na kraj žalosti« le bolj po naključju, zavzamejo prostor bolj oddaljen, odkoder izražajo sožalja. Eden izmed sorodnikov vzame za tem nekako godalo, »tam-tam« imenovano ter s slabim glasom opeva vrline pokojnika. Pri vsakem prestanku pridejo na vrsto govori sorodnikov in ostalih pričujočih. Po govori prične pevec peti glasneje ter udarjati s palicami urneje na godalo. Za tem začnejo sorodniki mrliča čimdalje bolj postajati veseli, dokler naposled ne vstanejo ter prično okoli mrliča plesati. Čimdalje tem bolj divje se vrte, kot ponoreli plešejo, dokler vsled utrujenosti ne počepajo po tleh. Strah prešinja človeka, morečega te črne postave, kako z izbuljenimi očmi in s tleskačimi zobmi skačejo okrog mrliča pri zavijanju divje godbe, katere ni moči popisati.

Najbolj zanimivi so pogrebi pri Kitajcih. Na čelu koraka nekoliko godcev. Obleženi so v dolge svilnate halje, pokriti s klobuki, ki so podobni našim kročnikom. Godala so lesene trompete, cimbele in bobni, s katerimi muzicirajo, česar nihče na svetu ne razume. Za njimi koraka nekoliko revnih Kitajcev, nesoč motike in lopate; običajno se na Kitajskem grob ne pripravi vnaprej, ampak šele pri pogrebu. Vsakrteri ima tudi par raket, katere od časa do časa prižigajo z namenom, pregnati s tem hudega duha. Za njimi se vrste najete žene v platnenih oblekah, ki mrliča objokujejo. Tem sledijo trije ali štirje duhovni v oblačilih, ki so prepredena z zlatom in srebrom. Ti trosijo med potjo drobne rdeče papirčke, popisane z različnimi nauki vere. Verujejo namreč, da je sleherni duh zelo radoveden, in ko bo pobiral in čital za njimi te listke, bodo oni lahko že daleč. Papirčki imajo izpopolniti, česar se raketam ni posrečilo. Za duhovni neso krsto z mrličem. Rakev je slična navadnemu zaboju. Za trugo stopajo prijatelji in sorodniki, neposredno za njimi pa vdova umrlega s povešeno glavo in sklenjenimi rokami. Med potjo si odtrga kos bele tkanine, s katero ima glavo povito, kar znači, da za njo nima svet nikakoršne cene več.

Spreved se potoma parkrat ustavi, ob

Pogrebni običaji pri nekaterih narodih.

Kar se tiče navad pokopavanja mrličev, se narodi med seboj najbolj razlikujejo. V Evropi se ne razločuje bistvo pokopa. Skoro povsod vlada tihota, globoka žalost, ako mrlič leži na okinčanem odru in ga spremlja k grobu množica ljudi v slavnostnem sprevedu; ali pa, če neso navadnega delavca v naglo izgotovljeni rakvi brez vsakršnega slavlja. Tako n. pr. na Portugalskem, ako umre malo dete, se uprizarajo različne veselosti in se navzoči zahvaljujejo Bogu, da je dete vzel k sebi, dočim se ni imelo na sebi madeža greha. Na Irskem, če umre član nižjih slojev, se poveje prijatelji in znanci k pogrebnim slavnostim. V največji sobi se položi mrlič nepokrit na klop, okrog prižgejo sveče. V posednih izbah in po stopnicah posedejo žalujoči po tleh, se razveseljujejo, pijejo, hlobudrajo, kadijo, in iz tega šundra je čuti tuintam objokovanje najetih žen. Njih govori so čimdalje, tembolj glasni, naposled aličijo skoro kričanju, a polagoma zopet umolknejo.

Toda ozrimo se v oddaljene kraje. Ako zbolí severni Eskimo ali pa, če vsled starosti opeša, se snidejo v njegovi sobi vsi sorodniki. Sprevidevši, da ni upati več na okrevanje, izvolijo izmed skupine odposlanstvo z nalogo, da revežu sporoči nje-

govo usodo. Tu ne pomaga noben ugovor. Sorodniki ne kažejo niti žalosti, niti sočutja in bolnik mirno zre v svojo usodo. Bolnika odneso na presto, mu porinejo v roko lok in puščico, katero mora s poslednjo močjo izstreliti. Kamor pade puščica, ondi mu izkopljejo še živemu grob, da zašijejo v kožo severnega jelena ter položijo v grob z lokom in puščico vred.

Hindustanci (v Aziji) na obrežjih Hoongleja donšajo bolnike, o katerih so mnenja, da morajo umreti, na obalo reke, in sicer tako blizu vode, da jih ob času narastla reka odplavi. Verujejo, da reka odnese to bitje naravnost v boljše življenje. Svoj čas so v Indiji, ako je umrl mož, njegovo ženo živo z njim vred sežgali, kar pa je danes po zakonih strogo prepovedano. Nedaleč od Bombaja (mesto s pristaniščem v Prednji Indiji), stoje takozvani »stolpi molka«, kjer so Parzi (potomci starih Perzijancev) svoje mrliča pokopavali. Na teh stolpih je znatno število železnih kaveljčkov in mrež, na koja obešajo trupla svojih sorodnikov, katera naposled služijo krokarjem v hrano. Kakor ti v življenju časte solnce kot najvišjega Boga, tako si tudi po smrti izvolijo, da bi jih solnce obsevalo in radi tega obešajo mrliča na te stolpe.

Prebivalci Nubije (v Afriki) posedejo

nesli nazadnje krščanskim četam sijajno zmago, katero so izvojevali 1. avgusta 1664. pri Šent Gotthardu v Prekmurju.

A avstrijske čete so bile tako izmučene, da se poveljnik Montecucculi ni upal dalje zasledovati Turkov, ki so imeli še dosti svežih rezerv. Vsled tega se ta zmaga ni mogla tako izkoristiti, kakor bi bilo za končni odločilni uspeh potrebno.

Avstrija je sklenila v Železnem gradu — Vasoar — s Turčijo mir, ki je povzročil nepopisno ogorčenje, kajti upanje otresti se turških pohodov je bilo s tem uničeno. Posebno nevoljo je vzbudilo dejstvo, da se je sklenil mir, ne da bi se posvetovala vlada s prizadetimi stanov. Osobito je bolelo Ogrje in Hrvate, da je pošiljal cesar brez dovoljenja deželnih zborov med nje nemške čete, ki so plenile, ropale ter mučile prebivalce.

To postopanje je bilo očividno kršenje ustave.

Med Hrvati in Ogrji na eni ter dunajsko vlado na drugi strani se je ustalila nezaupnost; kaj čuda, da so začeli misliti na to, da se otresejo nemškega gospodstva.

Najsposobnejši in najodločnejši, Nemcem toraj najnevarnejši mož, poln domoljuba, je bil hrvaški ban Nikolaj Zrinjski. Niemu ob strani je

stal brat Peter, pogumen mož, bogat in častiljen.

Ker je imel Peter Zrinjski za soprogo Ano Katarino Frankopan, je stopil z obema v zvezo tudi Fran Krištof Frankopan, lep mladenič, krepak, bojevit.

Zveste zaveznike so dobili na ogrski strani v osebah ostrogonskega nadškofa Jurija Sippay, palatina Frana Wesselenya in grofa Frana Nadasdya.

Velik vpliv je imela v tej zvezi soproga Petra Zrinjskega, Ana Katarina. Od narave krasne, velike postave, ognjevitnega pogleda, je bila nad vse ponosna, odločna ter pogumna. Iskreno je ljubila svojo domovino in zato je z vsemi sredstvi želela, pripomagati k temu, da se domovina otrese tujege jarma. Kadar je drugim upadel pogum in so bili ozkosrčni in omahljivi, je bila ona, ki je zopet vžgala v srcu omahljivcev pogum. Reči moramo, da je bila Ana Katarina Zrinjska duša cele zarote in je imela vse niti v rokah.

Ona je bila tudi tista, ki je pridobila častihlepne, a omahljivega grofa Ivana Erazma Tattenbaha za to zavezo, ta pa je pridobil svojega prijatelja goriškega deželnega glavarja grofa Karla Thurna.

NA POLJANI — najboljša Meškova povelj je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to tino prebere i Štane Din 25, vzana Din 36. Naroda se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.